

L'ARXIU
PARROQUIAL
DE TÀRREGA

*Per Pilar Rovira i Gimeno
Gener Gonzalvo i Bou*

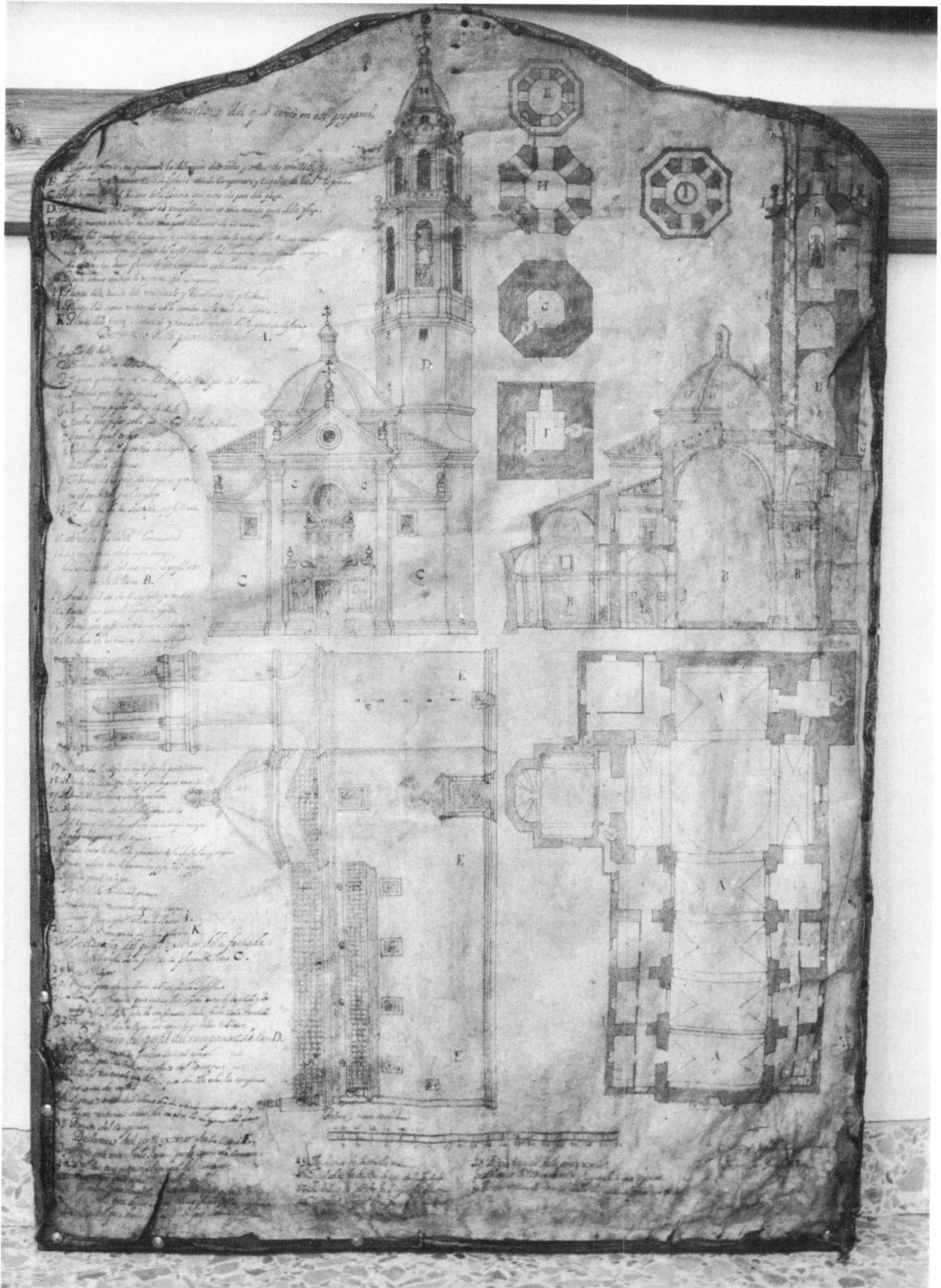
8

AQUEST breu treball que presentem a la nostra revista comarcal URTX no pretèn altra cosa que donar a la llum pública la feina arxivística que s'ha portat a terme, durant dos mesos de l'any 1989, a l'Arxiu Parroquial de Tàrraga. D'altra banda, aquesta publicació ha de beneficiar als investigadors interessats en l'estudi de la història targarina, car posem així a la seva disposició un primer coneixement dels continguts documentals bàsics d'aquest arxiu parroquial de la capital de l'Urgell. Cal dir que tot això ha estat possible gràcies a la subvenció que en el seu dia la regidoria de cultura de l'Ajuntament de Tàrraga va concedir a l'Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga, per tal de portar a terme alguna actuació que beneficiés el nostre patrimoni documental. Des de l'Arxiu Comarcal, es va decidir de preparar un projecte d'acondicionament de l'arxiu parroquial targarí, mitjançant la classificació, ordenació i inventariació de les seves sèries documentals, amb la confecció d'un fitxer que a hores d'ara ja és a la sala de consulta de l'arxiu parroquial, a disposició dels estudiosos. Aquest projecte, que va rebre el vist-i-plau del Servei d'Arxius de la Generalitat, es va posar en mans de la historiadora Pilar Rovira, sota la direcció de l'Arxiu Comarcal.

Cal també deixar constància que, si bé la documentació de l'arxiu parroquial es trobava en unes òptimes condicions de conservació, dipositada en una sala expressa, amb prestatgeries, i amb una altra sala annexa, ben disposada per a la consulta, era també evident que es feia necessària aquesta actuació que reconstruís l'ordre originari de les seves sèries documentals, alhora que, per tal de millorar la conservació, s'acondicionessin els documents amb capses i camises preparades per a tal efecte. De tot això es desprèn que l'arxiu parroquial no tenia cap organització sistemàtica clara, i tampoc es comptava amb cap instrument de descripció ni cap mena de fitxer de consulta. Malgrat tot, diversos historiadors han consultat aquest arxiu, i més en els darrers anys, gràcies a les actuals instal·lacions parroquials, que daten de molt pocs anys, les quals acullen dignament l'arxiu, i en faciliten la seva consulta.

El nostre treball, important per ell mateix, respon tanmateix a un projecte d'un abast més ampli, i en certa manera ambiciós, per part de l'Arxiu Comarcal. Ens hem proposat com a objectiu, intervenir en tots els arxius parroquials de la comarca de l'Urgell, procedint a actuar tant als arxius que es troben a la parròquia originària (recordem aquí la gran importància de l'arxiu parroquial de Verdú, amb alguns registres que es compten d'entre els més antics del país), com als que es troben dipositats en els respectius arxius diocesans (Tarragona, Solsona, Seu d'Urgell), en el cas que no es trobessin encara inventariats. En darrer terme, el procés acabaria amb una publicació que recollís la descripció de tots els arxius parroquials de la comarca, incloent-hi dades sobre el seu estat de conservació, personal que l'atèn, possibilitats de consulta, etc. Sortosament, per a efectuar tota aquesta tasca, comptem amb realitzacions portades a terme en d'altres comarques del Principat. Citem aquí els exemples del Baix Llobregat, la Garrotxa, El Garraf i el Penedès¹. És aquest, doncs, un pla en certa manera ambiciós, però necessari. Recordem aquí que, des de l'Arxiu Comarcal ja s'han posat en marxa actuacions semblants en d'altres tipus d'arxius, concretament en el cas dels arxius municipals de l'Urgell. Un altre camp a cobrir seria el dels arxius patrimonials i privats no eclesiàstics, que per les seves característiques presenta més dificultats de localització, conservació i consulta, no obstant la seva vàlua dins el conjunt del nostre patrimoni documental, del qual l'Arxiu Comarcal n'ha de vetllar la seva conservació i consulta, segons estableix la Llei d'Arxius de Catalunya de 1985².

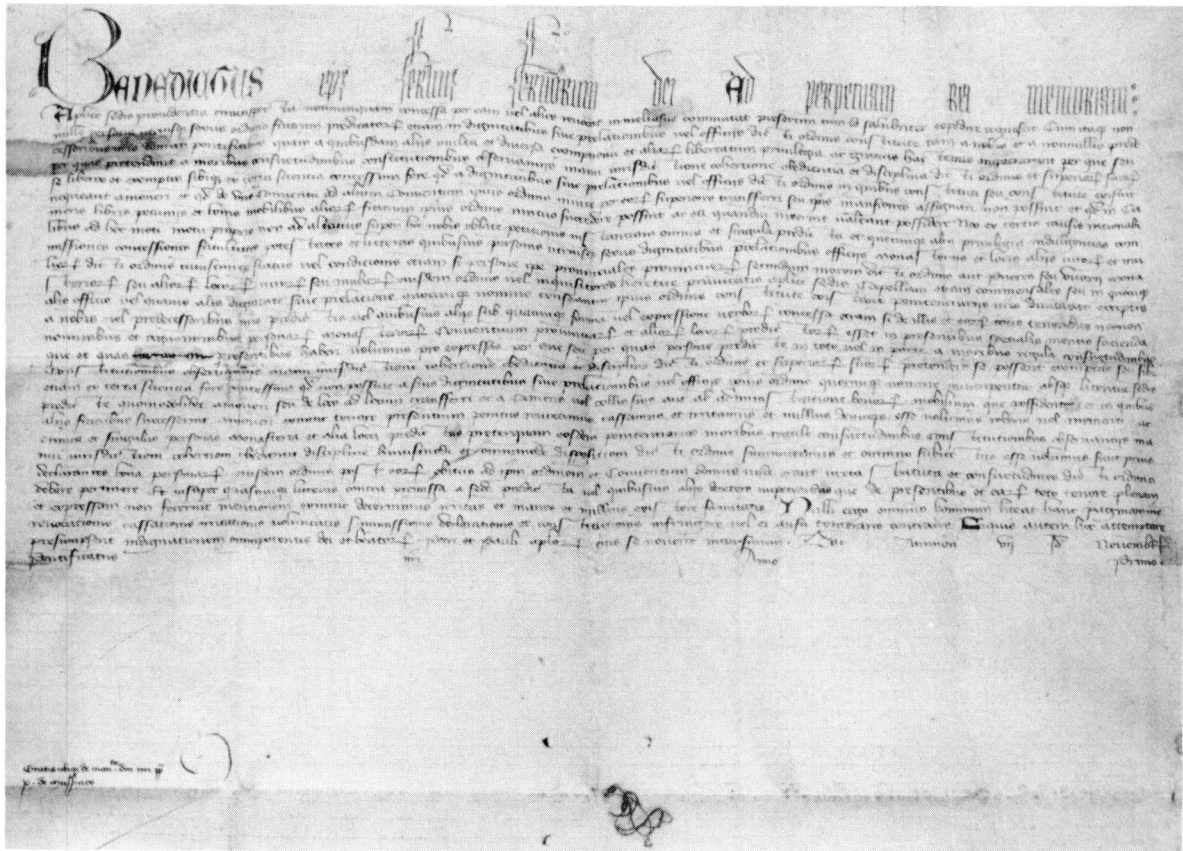
Per acabar, desitgem que aquest article sigui una bona eina de treball, i que faci augmentar la consulta de l'arxiu parroquial de Tàrraga, utilitzant-lo en tesis doctorals, tesis de llicenciatura o en d'altres treballs d'investigació, pensant sobretot en les noves generacions d'universitaris. Ja hem apuntat que

Projecte original de l'església parroquial de Tàrraga, per Fra Josep de la Concepció, any 1672. Pergami policromat conservat a l'Arxiu Parroquial de Tàrraga. (Fotografia: Jesús Vilamajó).

aquest arxiu ja ha sigut consultat diverses vegades, àdhuc de manera intensiva, com per exemple en l'elaboració d'una important tesi doctoral del nostre amic i col.laborador Josep M. Planes³. Tanmateix, encara queda molt per fer, amb una bona quantitat de documentació inèdita.

No volem tancar aquestes línies sense deixar constància del nostre agraïment envers la parròquia de Tàrraga, i ben especialment al seu rector, Mn. Josep Garriga, per totes les facilitats donades per a efectuar la nostra feina, i pel seu interès envers el seu patrimoni documental, actitud que mereix el nostre elogi, i que hauria d'ésser exemplar per a moltes d'altres persones i entitats detentors d'una part, a cops ben destacada, del nostre patrimoni cultural —en aquest cas, documental— de la col·lectivitat a la qual pertanyem.

Bulla del Papa Benet XII de 1334. Fons de pergamins de l'Arxiu Parroquial de Tàrraga. (Fotografia: Jesús Vilamajó).

NOTES

1. MARTÍ BONET, Josep M., i d'altres: *Els arxius històrics parroquials del Baix Llobregat*, a «XXV Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos», El Prat, Centre d'Estudis del Baix Llobregat, 1985, pp. 9-151; MAYANS, Antoni: *Els arxius parroquials, municipals i notariais de la Garrotxa*, Olot, Ajuntament, 1987; VIDAL I PLA, Jordi: *Els arxius parroquials del Penedès i Garraf*, a «Actes del 1er. Seminari d'Estudis d'Història Local i Comarcal: L'estat de la qüestió al Penedès i Garraf», Barcelona, Departament de Cultura de la Generalitat/ Arxiu Històric Comarcal de Vilafranca del Penedès, 1987, pp. 121-136.
2. En quant a l'arxiu eclesial més important de la comarca, el del monestir de Vallbona de les Monges, s'està enllentint el seu inventari. D'altra banda, per als arxius notariais de l'Urgell (dipositats bàsicament als Arxius Històrics Comarcals de Cervera i Balaguer), vegeu: CANELA, Montserrat/ GARRABOU, Montse: *Catàleg dels Protocols de Cervera*, Barcelona, Fundació Noguera, 1985; FARRÉ, Joan: *Catàleg dels Protocols de Balaguer* (en premsa); Vegeu també: RAMON, Salvador/ FUENTES, Manuel M.: *Inventari dels protocols notariais de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona*, Barcelona, Departament de Cultura de la Generalitat, 1987. Un cop tinguem estudiats la resta d'arxius parroquials i patrimonials, podrem completar el mapa del patrimoni documental de la nostra comarca.
3. PLANES I CLOSA, Josep M.: *Demografia i societat a la Tàrraga de l'Antic Règim*, Tesi Doctoral, 4 volums, Universitat de Barcelona, 1987 (inèdita).

CLASSIFICACIÓ DELS FONDS DOCUMENTALS DE L'ARXIU PARROQUIAL DE TÀRREGA

Nota prèvia

A l'hora de descriure les sèries documentals de l'arxiu parroquial targarí, ens hem basat, a manca d'un quadre de classificació —més o menys oficial— específic per a arxius parroquials, en algunes publicacions sobre la matèria, en especial en les citades anteriorment (*vegeu nota 1*). També hem tingut en compte un quadre de classificació d'arxius parroquials, adaptat a un primer treball de camp, elaborat conjuntament pels arxivers dels Arxius Històrics Comarcals de Balaguer, Cervera i Tàrrega l'any 1987, en un moment en què ja es veia la necessitat d'actuar sobre el terreny per a conèixer l'abast i l'estat dels arxius de les nostres comarques, bàsicament en el camp dels arxius municipals, parroquials i patrimonials. El quadre que nosaltres hem aplicat s'ha adaptat lògicament a les característiques específiques de l'arxiu targarí. No hem pretès, doncs, elaborar un quadre-model, aplicable de manera generalitzada a qualsevol altre arxiu parroquial; aquesta és una feina que algú haurà d'emprendre amb la màxima celeritat possible.

En aquest quadre, hi fem constar els títols de les seccions i sèries que formen l'arxiu, acompanyats de l'epígraf corresponent. A les sèries, hi fem constar el nombre d'unitats que la formen (volums, lligalls) i els seus límits cronològics. És, doncs, una descripció ben sumària, però útil a l'hora de conèixer, ni que sigui a grans trets, la tipologia de la documentació, i l'època a la qual corresponen.

1. REGISTRES PARROQUIALS

1.1 Llibres de Baptismes	31 vols., 1556-1990
1.2 Llibres de Matrimonis	15 vols., 1605-1990
1.3 Llibres de Defuncions	18 vols., 1605-1990
1.4 Llibres de Confirmacions	21 vols., 1738-1990
1.8 Índexs de Registres	6 vols., 1556-s. XX
1.9 Expedients matrimonials	83 llig., 1869-1990
1.10 Llicències matrimonials	3 vols., 1886-1950
1.11 Esborranys de partides	7 vols., 1923-1936
1.12 Censos parroquials	4 vols., s. XX
1.13 Llibres d'Amonestacions	23 vols., 1888-1912
1.14 Certificats de Baptismes	28 llig., 1809-1980
1.15 Certificats de Matrimonis	75 llig., 1821-1990
1.16 Certificats de Defuncions	8 llig., 1885-1969
1.17 Certificats de Divorci	1 llig., 1915-1965
1.18 Altres certificats	1 llig., 1900-1970

2. LLIBRES D'OBRA

2.1 Comptes	47 llig., s. XVIII-1984
2.2 Censals	1 llig., 1806-1858
2.3 Àpoques	1 llig., 1688-1844
2.4 Llevadors de Rendes	3 llig., 1655-1825
2.5 Comptes de particulars	4 llig., s. XIX-s. XX
2.6 Altra documentació	4 llig., 1942-1977

3. FUNDACIONS, MISSES, ANIVERSARIS

- 3.2 Misses 32 vols., 1879-1984
- 3.4 Beneficis 4 llig., 1648-1914
- 3.5 Celebrants de la parròquia 1 llig., 1854-1959

4. CONSUETES

- 4.2 Notes històriques sobre l'ermita de S. Eloi 1 llig., 1951 (anònim)

5. CONFRARIES I ALTRES INSTITUCIONS ECLESIASTIQUES

- 5.1 Confraries 9 vols., 1800-1958
- 5.2 Congregació de Ntra. Sra. dels Dolors 4 vols., 1776
- 5.3 Associacions (Acció Catòlica, Escoltes, etc.) 58 vols. i llig., 1907-1972
- 5.4 Hospital 1 llig., s. XX
- 5.5 Comunitat de Preveres 5 llig., 1702-1936

6. DOCUMENTACIÓ NOTARIAL

- 6.2 Testaments 10 llig., 1803-1933
- 6.3 Capítols matrimonials 2 llig., 1780-1823
- 6.4 Inventaris 8 llig., 1844-1946
- 6.5 Capbreus 3 llig., 1534-1842
- 6.8 Arrendaments 1 llig., 1840
- 6.9 Vendes 13 llig., 1791-1940
- 6.10 Altres instruments 3 llig., 1880-1953

7. DOCUMENTACIÓ IMPRESA

- 7.1 Ordres, circulars 9 llig., 1722-1977
- 7.2 Qüestionaris 1 llig., 1946
- 7.3 Altra documentació impresa 9 llig., 1685-1959

8. PERGAMINS

7 pergamins: 1265-1817

9. ALTRA DOCUMENTACIÓ

- 9.1 Correspondència 10 llig., 1627-1982
- 9.2 Visites Pastorals 3 llig., 1778-1965
- 9.4 Conferències i cursets 11 llig., 1918-s. XX
- 9.5 Plànols i mapes 12 unitats, 1672-1967

9.6	Goigs i estampes	14 llig., s. XX
9.7	Cartells i segells	s. XX
9.8	Dibuixos i gravats	s. XX
9.9	Arxiu fotogràfic	s. XX
9.10	Arxiu musical	1778-s. XX
9.11	Arxiu audiovisual	37 caixes, s. XIX-s. XX
9.12	Parròquia, petits impresos	20 caixes, s. XIX-s. XX
9.13	Obres de la parròquia	12 llig., 1935-1977
9.14	Altra documentació (Santuari de Fàtima)	61 vols. i llig., 1954-1987

10. FONTS DOCUMENTALS D'ALTRES PROCEDÈNCIES

10.1	<i>Documentació municipal:</i>	
	Deutes de la vila, Acords	3 llig., 1578-1948
10.2	<i>Documentació de societats:</i>	
	Societat la Electra Urgelense	1 vol., 1902
10.3	<i>Arxius patrimonials:</i>	
	10.3.1 Família Subirà-Mestres-Solé	1767-s. XX
	10.3.2 Família Miralles	s. XVIII-s. XIX

11. HEMEROTECA

	8 títols de revistes, de temàtica religiosa	s. XIX-s. XX
--	---	--------------